

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

Centralna enota

Oddelek za gozdne živali in lovstvo

Datum: 26. 9. 2016

Zadeva: **Odgovor ZGS k pisnemu stališču ZRSVN o strokovnem mnenju o odstrelu velikih zveri za obdobje od 1. 10. 2016 do 30. 9. 2017**

V skladu s šestim odstavkom 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04 in dopolnitve) je ZGS pripravil odgovor (v nadaljevanju: Odgovor) na poslano pisno stališče Zavoda RS za varstvo narave (v nadaljevanju: ZRSVN) k izdelanemu strokovnemu mnenju o odstrelu velikih zveri za leto 2016/17 (v nadaljevanju: Mnenje), ki ga je pripravil Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS).

Mnenje je bilo z namenom pridobitve pisnega stališča dne 12. 9. 2016 po e-pošti in redni pošti poslano na ZRSVN. ZRSVN je pisno stališče k Mnenju oblikoval 16. 9. 2016, katerega smo prejeli 21. 9. 2016 z dopisom št. 8-IV-395/2-O-16/DV.

Ugotavljamo da so stališča obeh institucij glede poseganja v populacije obravnavanih vrst le mestoma nekoliko različna. Ker pa se pisno stališče ZRSVN v posameznih delih vseeno razlikuje od Mnenja, v tej prilogi podajamo še Odgovor ZGS.

Mnenja za odstrel velikih zveri za leto 2016/17 na podlagi pisnega stališča ZRSVN v vsebini ne spreminjamo, smo pa vanj že vgradili vrsto pobud in priporočil z medsebojnega sestanka obeh zavodov na predmetno temo, z dne 9. 9. 2016.

RJAVI MEDVED (*Ursus arctos* L.)

1. ZRSVN se za vrsto rjavi medved v pisnem stališču strinja z ocenami in posledično s predlaganimi ukrepi, podanimi v strokovnem mnenju ZGS, razen višine načrtovanega odstrela, ki naj bi bil za 10 živali manjši kot je v Mnenju ZGS (90 → 80), saj naj (še) ne bi bilo novih podatkov, ki bi dokazovali, da je povečanje potrebno.
2. ZRSVN meni, da je smiselno predlagani odstrel v koridorskem in območju izjemne prisotnosti (3 živali) vgraditi v kvoto 80 živali (po predlogu ZRSVN) za odstrel na celotnem območju Slovenije in ne posebej.

Odgovor ZGS:

ZGS v Mnenju podaja predlog odstrela rjavega medveda za 90 živali (osrednje in robno življenjsko območje) in skupaj 3 živali v posebej definiranem območju izjemne prisotnosti ter koridorskem območju, ki se jih dodeli upravljavcem lovišč le ob konfliktnih dogodkih. Takšen predlog je ZGS podal prvič že v letu 2014 in tudi lansko leto – 2015. Obakrat je bil na obeh posvetovalnih Komisijah MOP po temeljiti strokovni razpravi le-ta sprejet in odobren – upoštevan pa posledično tudi v izdanih spremembah »Pravilnika o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Ur.l. RS, št. 71/14 in 78/15)«, torej ga sedaj za naslednje načrtovalsko obdobje 2016-17 nismo v ničemer spreminjali. Od predlagane kvote se še odštejejo živali, katerih število je, skladno z določili predmetnega Pravilnika, presegalo za

prejšnje obdobje sprejeto kvoto. V zadnjih petih letih je bil skupen povprečni letni odvzem (odstrel + vse izgube) v višini 102,8 (zaokroženo 103) živali, kar je znotraj intervalnega območja izračunanega prirastka vrste glede na dosedanjo ocenjeno številčnost in druge populacijske kazalnike. Od zadnje genetske ocene medvedje populacije iz let 2007 (zbiranje vzorcev) / 2008 (končno poročilo) je minilo že dobrih 8 let, pri čemer iz drugih populacijskih kazalnikov, ki se jih spremlja na letni ravni izhaja, da se je populacija kvečjemu (rahlo) številčno okrepila in ne nazadovala, smo pa s strokovnimi mnenji v preteklih letih tudi sami zagovarjali stališče, da do nove genetske ocene (predvidoma bo znana do konca leta 2016 kot rezultat ene od akcij LIFE DINALP BEAR projekta) bistveno ne spreminjamo predloga odstrela.

Že v lanskem letu je ZRSVN predlagal, da naj bi se na določenih predelih Slovenije izven osrednjega in robnega življenjskega območja rjavega medveda, kjer se medved v zadnjem obdobju pojavlja pogosteje in povzroča škodo na človekovem premoženju, načrtovalo določeno kvoto za odstrel ter da bi bila ta del celotne kvote za redni odstrel v osrednjem in robnem življenjskem območju rjavega medveda v Sloveniji. Že v lanskem odgovoru na pisno stališče ZRSVN smo opozorili in to tudi letos ponavljamo, da to sicer ni skladno s Strategijo upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji, vendar je glede na trend težav v navedenih predelih Slovenije treba pragmatično in realno proučiti vse možnosti, da bi do takega načrtovanja prišlo v okviru t.i. »rednega odstrela«. Poleg tega vztrajamo, da se predlagano število 3 medvedov načrtovanih za odstrel izven osrednjega in robnega življenjskega območja rjavega medveda ne odšteva od skupnega predlaganega števila 90, uporabi pa zgolj pogojno, ob nastopu konfliktnih dogodkov vseh vrst (škoda na premoženju, ogrožanje življenja in varnosti ljudi itd.).

VOLK (*Canis lupus L.*)

1. ZRSVN se za vrsto volk v pisnem stališču strinja z ocenami o ugodnem stanju vrste in posledično s predlaganimi ukrepi, podanimi v strokovnem mnenju ZGS glede odvzema 10 živali, hkrati pa ugotavlja, da Mnenje ne podaja obrazložitve, zakaj ne bi bil za zadostitev razlogov odvzema možen tudi manjši odvzem.
2. ZRSVN meni, da v Mnenju ni dovolj konkretnih podatkov, ki bi dokazovali, da bo odvzem volkov iz narave povečal toleranco znotraj interesne skupine rejcev pašnih živali.
3. ZRSVN meni, da se ZGS v Mnenju ni opredelil do drugih možnosti (razen odstrela) za izboljšanje sprejemljivosti volkov v javnosti.

Odgovor ZGS:

ZRSVN v pisnem stališču ugotavlja, kakor tudi ZGS v Mnenju, da je populacija volkov glede na izkazane populacijske kazalnike v ugodnem stanju. ZRSVN se za vrsto volk v pisnem stališču strinja s predlagano višino odvzema (odstrel in vse izgube) desetih volkov, oz. le-ta naj ne bi imel negativnega vpliva na stanje vrste v naravi. Glede pomislekov ZRSVN o možnostih manjšega odvzema pa menimo, da bo le-ta pozitivno vplival na mnenje ključnih deléžniških skupin, kot so rejci domačih živali in lovci, v sami višini pa se ohranja povprečen odvzem zadnjih nekaj let, ki se je gibal okoli deset živali letno. Poudariti je še enkrat treba, da se pri volku od lanskega leta dalje načrtuje odvzem – vsa dokazana smrtnost in ne samo odstrel. Mnenje z vsemi varovalkami pri poseganju v populacijo nakazuje hkratno doseganje ciljev s strani Vlade RS potrjenih dokumentov (Strategije upravljanja z volkom v Sloveniji in Akcijskega načrta) – tako dolgoročnega varstva volkov, kot ustvarjanje sobivanja s človekom in njegovimi dejavnostmi v prostoru.

ZRSVN, izhajajoč iz sodbe Upravnega sodišča, meni, da v Mnenju ni dovolj konkretnih podatkov, da bo predlagani odvzem volkov povečal toleranco in celo interes ohranjanja volka. V Mnenju je ZGS navedel dokaze za negativen odnos predstavnikov nekaterih

interesnih skupin do ohranjanja volka in pozive za omejevanje njihove številčnosti. Menimo, da je upoštevanje tudi teh, za ohranjanje volkov pomembnih interesnih skupin ključ za ohranitev ugodnega stanja volkov v Sloveniji. Celotno besedilo Mnenja v poglavju »VOLK« pa poleg jasnih (pozitivnih) populacijskih kazalnikov nakazuje vrsto ugotovitev in ukrepov, ki bi (bodo!?) privedli do večje tolerance ravno ključnih deléžniških skupin do volka, bodisi da gre za ukrepe na zakonodajnem, organizacijskem, finančnem, varstvenem oz. izobraževalnem področju.

ZRSVN meni, da se ZGS v Mnenju ni opredelil do drugih možnosti za zmanjšanje krivolova in večje sprejemljivosti javnosti do volka. To stališče ZRSVN po mnenju ZGS ne drži. V celotnem poglavju Mnenja o volku ZGS poudarja vse ostale ključne načrtovane aktivnosti, ki bi privedle do večje tolerance do volkov, posebej še v poglavju 3.5 »Zaključni komentar pred predlogom odvzema volka...« in vseh podpoglavjih le-tega ter v poglavju 3.6 »Predlog načrta odvzema volkov iz narave ...«, še posebej točkah I. in II.. Poudarjamo pa tudi, da vseh aktivnosti v tak dokument kot je Mnenje ne moremo zapisati, ker je le-to namenjeno načrtu odstrela/odvzema velikih zveri za naslednje načrtovalsko obdobje in ne širšim udejanjanjem vseh aktivnosti upravljanja z volčjo populacijo na slovenskem. Celovito načrtovane aktivnosti po vsebini, nosilcih, rokih za izvedbo in potrebnih finančnih sredstvih so vendarle zapisane v ključnih strateških dokumentih (Strategija, Akcijski načrt).

RIS (*Lynx lynx* L.)

ZRSVN se za vrsto ris v pisnem stališču strinja z oceno in posledično s predlaganimi ukrepi podanimi v strokovnem mnenju ZGS.

Pripravili:

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja Oddelka za gozdne živali in lovstvo

Matej Bartol, mag. inž. gozd.

Svetovalec na Oddelku za gozdne živali in lovstvo

Rok Černe, univ. dipl. inž. gozd.

Višji svetovalec na Oddelku za gozdne živali in lovstvo